

Estructura, Tipologia i Variació Interna de la Llengua Catalana 2013/2014

Codi: 42493

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313382 Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Eulàlia Bonet Alsina

Correu electrònic: Eulalia.Bonet@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Els que es demanen per fer el màster.

Objectius

En aquest mòdul s'estudien de forma crítica i especialitzada diversos aspectes de l'estructura de la llengua amb l'objectiu que l'estudiant obtingui una perspectiva diferent de la que ofereixen els graus.

El mòdul proporciona les eines per fer una investigació en lingüística sobre la llengua catalana en comparació amb altres llengües naturals. S'hi estudien les propietats tipològiques del català, tant en comparació amb les llengües romàniques pròximes com amb aquelles altres més divergents de la branca romànica i amb les no romàniques. S'hi aborden des d'una metodologia integradora temes que pertanyen a diferents components de la llengua (fonologia, morfologia, sintaxi i semàntica) i a àmbits metodològics diferents (sincronia, diacronia i geolingüística) que presenten el tret comú de requerir una aproximació crítica, transversal i metodològicament innovadora.

Competències

Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes

- Aplicar els mètodes d'investigació propis dels àmbits lingüístic i literari.
- Construir un discurs argumentat de valoració crítica d'una anàlisi lingüística o literària.
- Elaborar i aplicar mètodes d'anàlisi i comprensió dels fenòmens lingüístics i literaris d'acord amb les perspectives sincròniques i diacròniques.
- Produir informes sobre activitats o obres lingüístiques o literàries.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom i autodirigit.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i explicar qualsevol expressió lingüística del català d'acord amb els marcs teòrics actuals.

2. Analitzar les principals investigacions recents en llengua catalana.
3. Avaluar i aplicar els diversos marcs teòrics de tractament de les dades lingüístiques i els mètodes d'investigació que sustenten.
4. Comparar els mètodes d'anàlisi en sincronia i diacronia i valorar-ne l'aplicació i adequació.
5. Comparar les diferents metodologies d'aproximació a l'estudi de la tipologia lingüística, així com les principals classificacions tipològiques de les llengües naturals i els principis teòrics des dels quals s'estableixen les tipologies.
6. Construir un discurs argumentat de comparació i avaluació crítica de diverses anàlisis lingüístiques a partir d'hipòtesis divergents.
7. Construir un discurs argumentat de comparació i avaluació crítica de diverses anàlisis lingüístiques emmarcades en teories i metodologies divergents.
8. Elaborar informes crítics de produccions lingüístiques de qualsevol àmbit i època.
9. Elaborar ressenyes i informes crítics sobre bibliogràfiques sobre llengua catalana.
10. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
11. Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
12. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom o autodirigit.
13. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
14. Utilitzar els mètodes d'anàlisi adequats als diferents components de la gramàtica per descobrir propietats lingüístiques específiques del català en comparació amb les altres llengües.
15. Valorar les diferències entre varietats geogràfiques, socials i històriques del català i explicar les característiques d'aquestes diferències.

Continguts

1. INTERACCIONS ENTRE FONOLOGIA, MORFOLOGIA I SINTAXI (Joan Mascaró, UAB), 6 sessions de 2 hores

1.1 La interfície fonologia-morfologia

1.1.1 El problema de l'al·lomorfa. Al·lomorfa condicionada lèxicament. Al·lomorfa a l'arrel (sofre - sulfúr-ic) i al·lomorfa a la desinència: morf de gènere (dit-Ø, sur-Ø, di-a), morf verbals (su-a-ve-n, tem-i-e-n) i derivació (dign-itat, cruel-tat, bon-dat).

1.1.2 Al·lomorfa condicionada fonològicament (pronomen personal en/l', morf de masculí -Ø en els plurals).

1.2 La interfície fonologia-morfologia

1.2.1 Fenòmens fonològics del domini de la frase i dependència de l'estructura prosòdica. La jerarquia prosòdica.

1.2.2 El pas de l'estructura de constituents sintàctica a l'estructura de constituents prosòdica.

1.2.3 Anàlisi de casos il·lustratius. L'elisió de la -s de plural en central nordoriental. El comportament com a proclític i enclític del pronomen ho en català antic i en alguns dialectes occidentals.

2.1. La interfície sintaxi-semàntica

2.2. El Principi de Composicionalitat

- a. El càlcul composicional
 - b. Problemes en la composició del significat: Composicionalitat sintàcticament transparent i aspectes no composicionals del significat
- 2.3. Semàntica de les expressions nominals
- a. Correspondència entre tipus sintàctics i semàntics d'expressions nominals
 - b. Definitud i referencialitat: tipologia dels Sistemes Determinants, especificació de nombre, neutralitat de nombre
 - c. Noms escarits i referencialitat dèbil
 - d. Genericitat
- 2.4. Semàntica de les expressions negatives
- a. L'expressió i interpretació de la negació
 - b. Concordança negativa vs. doble negació
 - c. Termes de polaritat negativa, mots-n i minimitzadors
 - d. Interacció sintaxi-prosòdia en la interpretació d'expressions negatives

3
(

- 3.1. L'aproximació dialectal a l'estudi de la variació i el canvi lingüístics; algunes aportacions de la sociolingüística
 - 3.2. Planificació i desenvolupament de la recerca sobre variació dialectal
 - 3.3.1. Disseny del projecte: selecció de característiques; mètodes d'entrevista lingüística
 - 3.3.2. Treball sobre el terreny: selecció d'informants; enregistrament sonor; implementació audiovisual
 - 3.3.3. Emmagatzematge i processament computacionals de dades. Quantificació
 - 3.3.4. Presentació de resultats: cartografia digital; generació automatitzada de llistes; gràfics
 - 3.3. L'anàlisi de les dades com a base per a l'establiment de les divisions dialectals
 - 3.4. Cas pràctic
4. RELACIÓ ENTRE PRODUCCIÓ I PERCEPCIÓ DE LA PARLA (Josefina Carrera-Sabaté, UB), 8 sessions de 1,5 hores
- 4.1. Producció de la parla
 - 4.1.1. Variació sociofonètica

- 4.1.2. Senyal acústic
- 4.2. Percepció de la parla
 - 4.2.1. Percepció auditiva, visual i audiovisual
 - 4.2.2. Models de percepció de la parla
 - 4.2.3. Proves d'avaluació de la parla
- 4.3. Anàlisis qualitatives i quantitatives de la producció i percepció de la parla
- 4.4. Estudis productius i perceptius: exemples i pràctiques

Metodologia

Es combinaran les exposicions amb la resolució d'exercicis, la realització d'activitats pràctiques, exposicions orals, debats i l'elaboració de treballs molt breus.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Debats i activitats pràctiques	50	2	1, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Tutorització i exposicions orals	70	2,8	1, 4, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i elaboració d'exercicis i treballs	120	4,8	

Avaluació

L'avaluació es basarà en les evidències següents:

(a) resolució d'exercicis, pràctiques, exposicions orals i lliurament de treballs molt breus: 80%

(b) participació activa a classe: 20%

S'obtindrà un No presentat quan es compleixi menys d'un 50% del punt (a).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Realització d'exercicis, treballs breus i presentacions orals	100%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15

Bibliografia

1. INTERACCIONS ENTRE FONOLOGIA, MORFOLOGIA I SINTAXI

BONET, E., LLORET, M.R. (1998). *Fonologia catalana*. Barcelona: Ariel.

BONET, E., LLORET, M.R.; MASCARÓ, J. (2007). Allomorph selection and lexical preferences: two case studies, *Lingua* 117: 903-927.

BONET E., LLORET, M.R. MASCARÓ, J. (en premsa). The prenominal allomorphy syndrome. BONET, E.; LLORET, M. R.; MASCARÓ, J. (eds.), *Understanding Allomorphy*. Londres: Equinox.

MASCARÓ, J. (1986). *Morfologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

MASCARÓ, J. (2007). External allomorphy and lexical representation. *Linguistic Inquiry* 38:715-735.

SOLÀ, J.; LLORET, M.R.; MASCARÓ, J.; Pérez Saldanya; M. (eds.); (2002). *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries.

TRUCKENBRODT, H. (2007). The syntax-phonology interface.: Paul de Lacy (ed.), *The Cambridge Handbook of Phonology*. Cambridge: Cambridge University Press, 435-456.

WHEELER, M. W. (2005). *The phonology of Catalan*. Oxford: Oxford University Press.

2. INTERACCIONS ENTRE SINTAXI I SEMÀNTICA

BOSQUE, I. (1996). Por qué Determinados Sustantivos no son Sustantivos Determinados. Repaso y Balance. Bosque, I. (ed.), *El Sustantivo Sin Determinación. La Ausencia e Determinante en la Lengua Española*. Madrid: Visor. 13-119.

CHIERCHIA, G. (1998). Reference to Kinds Across Languages. *Natural Language Semantics* 6: 339-405.

DELFITTO, D. (2006). Bare plurals. Everaert, M.; Riemsdijk H. van (eds.), *The Blackwell companion to Syntax*. Oxford: Blackwell. Cap. 8.

DOBROVIE-SORIN, C. & B. LACA (2003). Les noms sans déterminant dans les langues romanes. D. Godard (ed.), *Les langues romanes. Problèmes de la phrase simple*. Paris: CNRS:235-281.

DOBROVIE-SORIN, C.; BLEAM; T., ESPINAL, M.T. (2006). Bare Nouns, Number and Types of Incorporation. Tasmowski, L.; Vogeleer, S. (eds.), *Non-definiteness and Plurality*. Amsterdam: John Benjamins, *Linguistics Today*: 51-79.

ESPINAL, M.T. (2000). On the semantic status of n-words in Catalan and Spanish. *Lingua*, 110: 557-580.

ESPINAL (2002). La negació. Solà, J. et al. (coord.) *Gramàtica del Català Contemporani*. Barcelona. Empúries: capítol 24.

ESPINAL, M.T. (2010). Bare nominals in Catalan and Spanish. Their structure and meaning. *Lingua*, 120: 984-1009

ESPINAL, M.T.; DOBROVIE-SORIN, C. (2006). Tipología semántica de los nombres escuetos. El caso particular de los nombres escuetos singulares contables. Fernández, B.; Laka, I. (eds.), *Homenaje a Andolín Egutkitza*. Vitoria. Universidad del País Vasco: 269-285.

ESPINAL, M.T. (coord.), MACIÀ, J.; MATEU J.; QUER, J. (en premsa). *Semántica*. Madrid: Akal.

LACA, B. (1999). Presencia y Ausencia de Determinante. Bosque, I.; Demonte, V. (eds.), *Gramática Descriptiva de la Lengua Española*. Madrid: Espasa Calpe: 891-928.

LONGOBARDI, G. (2001). How Comparative is Semantics? A Unified Parametric Theory of Bare Nouns and Proper Names. *Natural Language Semantics* 9: 335-369.

PARTEE, B. (1984). Compositionality. Landman, F.; Veltman, F. (eds.), *Varieties of Formal Semantics*.

Dordrecht. Foris: 281-311.

de SWART, H. (2010). Expression and interpretation of negation. Dordrecht : Springer.

3. METODOLOGIA DIALECTAL

ADAM AULINAS, M. (2009). Les isoglosses i la quantificació de les dades en la descripció dialectal i del canvi lingüístic. Kabatek, J.; Pusch, C. D. (eds.), Variació, poliglòssia i estàndard. Aquisgrà: Shaker Verlag: 35-54.

CHAMBERS, J. K.; TRUDGILL, P. (1980). Dialectology. Cambridge: Cambridge University Press.

GOEBL, H. (2007). A Bunch of Dialectometric Flowers: a Brief Introduction to Dialectometry. Austrian Studies in English 95. Smit, U. et alii (eds.), Tracing English through Time. Explorations in Language Variation: 133-171.

LABOV, W. (1978). The Isolation of Contextual Styles. Sociolinguistic Patterns. Oxford: Basil Blackwell: 70-109.

POP, S. (1950). La Dialectologie: aperçu historique et méthodes d'enquêtes linguistiques, 2 vol. Lovaina: Université de Louvain.

VARVARO, A. (1988). Storia, problemi e metodi della linguistica romanza. Nàpols: Liguori editore. [Traducció a l'espanyol: Historia, problemas y métodos de la lingüística románica. Barcelona: Sirmio]

VENY, J. (1978). La geolingüística als Països Catalans. Estudis de geolingüística catalana: 7-37. [2a ed. (1984)]

VIAPLANA, J. (2002). Dialectologia. València: Universitat de València.

4. RELACIÓ ENTRE PRODUCCIÓ I PERCEPCIÓ DE LA PARLA

CARRERA-SABATÉ, J. (2009). Affricates in Lleidatà: A sociophonetic case study. Stanford, J.M.; Preston, D. (eds.), Variation in Indigenous Minority Languages. Amsterdam. John Benjamins: 77-107.

COLEMAN, J. (2002). Phonetic representation in the mental lexicon. Durand, J.; Laks, B. (eds.) Phonetics, Phonology and Cognition. Oxford. Oxford Univ. Press: 96-130.

KLATT, D. H. (1989). Review of selected models of speech perception. W. D. Marslen-Wilson (ed.) Lexical Representation and Process. Cambridge, Mass. MIT Press: 169-226.

PRADILLA, M. A. (2008). Sociolingüística de la variació i llengua catalana. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

TATHAM, M.; MORTON, K. (2011). A guide to Speech Production and Perception. Edinburgh University Press: Edimburg.